

Моја прва реакција када је Горан Весић објавио да има наш мејл била је да нам службе пресрећу комуникацију, каже за Цензоловку Југослав Ћосић, директор програма ТВ Н1. Он подсећа да је новинарима у Србији најтеже било када је Александар Вучић био министар информисања, а одмах после тога – данас, када је Вучић постао председник.

Откако је Телевизија Н1 почела да ради 2014. године, новинари те медијске куће готово непрестану су етикетирани од стране највиших државних функционера, укључујући и председника државе. Корак даље отишао је заменик градоначелника Београда Горан Весић који је прошле недеље изнео у јавност информацију о томе да има интерни мејл Н1 у коме је новинарима дат план рада у вези са извештавањем о радовима у Улици 27. марта, оптужујући их да врше кампању против власти у Београду.

На то је Телевизија Н1 одговорила да никада није било ни усмене ни писмене директиве за кампању против градских власти, већ да Весић смишљено обмањује јавност и наставља кампању против Н1, док је Југослав Ћосић изјавио да Весић прогони новинаре те телевизије и прети им.

Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал ипак неће покренути истрагу против Весића због објаве мејла – јер за то "нису испуњени услови". С друге стране, адвокатски тим Н1 ради на кривичној пријави против заменика градоначелника због објављивања интерне преписке.

Претње физичким насиљем, као и обележавање новинара Н1 да су издајници и страни плаћеници, готово да су свакодневица. То нас неће обесхрабрити, каже за Цензоловку директор програма Н1 Југослав Ћосић.

Које бисте претње и нападе на новинаре и уреднике Н1 издвојили као најтеже од када сте почели да радите 2014. године?

Било их је доста, али увек је најтеже када нападе и кампање од стране власти прати талас различитих претњи. У таквим ситуацијама стрепите да ли ће нека од тих претњи бити реализована. Ми имамо дугу и фрустрирајућу историју убистава новинара и напада на новинаре. Ти напади су циклични и смишљени како би нас на дуге стазе застрашили и обесхрабрили да свој посао радимо професионално. Заменик градоначелника управо лично води кампању против Н1. Све што говори је неистина.

Која је била ваша прва реакција када је заменик градоначелника Београда Горан Весић рекао да има ваш мејл?

Да нам службе пресећу комуникацију.

Како бисте назвали ситуацију у којој морате да објашњавате како је најнормалнија ствар да уредник и новинар имају комуникацију и да се заједно договарају како ће урадити одређену тему?

Као апсурдну. Али и опасну. Могу тако и метеорологе који најављују кишу и олују, само ако раде за независне медије, оптуживати да су заправо мрачњаци иза чијих се прогноза крију напади на Александра Вучића. Ослањају се на то да највећи део публике нема могућност да било шта провери, јер власт контролише огромну већину медија и проток лажних информација и спинова.

У Србији никад није било лако бавити се професионално новинарством. Има ипак неких разлика. Најтеже је било када је Александар Вучић био министар информисања. Најгоре иза тога је сада када је Александар Вучић председник Србије

Да ли су притисци и претње најтежи део новинарског посла?

Јесу. У Србији свакако. У нормалним земљама не постоје тако патолошки и опасни притисци на медије и претње новинарима.

Шта вам кажу новинари кад добију задатак да извештавају са догађаја којима присуствују функционери из СНС-а? Да ли су, после свега, унапред припремљени на етикетирање? Колико је тешко да у таквим околностима раде свој посао и да ли осећају страх, мучнину или зебњу када, на пример, одлазе на конференцију код Александра Вучића?

Наравно да се не осећате нормално и безбедно када сте предмет константног етикетирања. Осећају све што сте набројали. И то је оно што видите. А оно што се не види јесте да им, охрабрени тим трендом, прете чак и ПР сарадници политичара попут ПР сарадника Горана Весића који новинарима Н1 прете да никада више неће моћи да му поставе ниједно питање које унапред нису послали. Али новинари Н1 исто тако знају да не раде ништа погрешно, напротив, и да та перманентна кампања има за циљ да нас обесхрабри да идемо тим правцем. Новинаре Н1 неће обесхрабрити, а као што сте могли да видите из последњег саопштења нашег инвеститора, Н1 за своју уређивачку политику има јаку и веома јасну подршку.

Како се осећате ви као директор програма такве телевизије? Дуго сте у послу, у Србији никада није било лако бавити се новинарством. Кажете ли некад себи да вам је свега доста?

Никада то себи баш тако драматично нисам рекао. Али увек има криза и дилема... Заморно је и стресно бавити се константним притисцима и претњама. Томе никад краја. И кад крену ти таласи напада. Трагедија Србије, барем из мог новинарског угла, јесте то што је наталитет медијских полтрона далеко већи од природног наталитета. Тешко ми је да то разумем. Србија неће мрднути даље док број нормалних медија не буде већи од броја ових других. Нигде се то није десило, па неће ни у Србији. У праву сте, иначе, сасвим, у Србији никад није било лако бавити се професионално новинарством. Има ипак неких разлика. Најтеже је било када је Александар Вучић био министар информисања. Најгоре иза тога је сада када је Александар Вучић председник Србије.

Опште је познато да представници власти избегавају да гостују на Телевизији Н1. Да ли их и даље упорно зовете иако знате да је мали број оних који ће пристати да дођу?

Наравно да их зовемо. И нећемо престати. Водимо и евиденцију о свим позивима. Али да разјаснимо ово: на конференцијама за медије не могу да нас избегну. И наше вести су објективне и професионалне. Фокусирани смо на ставове председника и Владе, и преносимо их редовно. А то што се властима не допада критички приступ, то је универзални проблем аутократских режима. Не можемо их присилити да долазе, али нећемо због тога мењати нашу новинарску етику и уређивачку политику.

Како гледате на напуштање студија ТВ Н1 министра Младена Шарчевића? Да ли је и његова реакција вид притиска на ваш медиј?

Па наравно да је то облик директног притиска. За мене као новинара је феноменолошки занимљиво и запањујуће да господин Шарчевић, као министар образовања, перманентно демонстрира трагичан ниво способности да нормално комуницира са медијима. Да цитирам нашу новинарку из емисије "7 на Н1", министар је напустио емисију "када је схватио да ће у њој бити и питања".

Кад је вама било најтеже да радите свој посао?

За време агресије НАТО и бомбардовања. Тада сам радио као извештач Радија Слободна Европа из Србије. Са једне стране били смо, као професија, суочени са једним тиранским режимом и државним убиствима новинара, а са друге са бомбардовањем и разарањем Србије чији су грађани у историју Европе ушли као једини грађани неке земље који су пуних девет година демонстрирали и борили се да сруше тај мафијашки и злочиначки режим. Није га на крају срушио НАТО, срушили су га грађани Србије. Никада у историји новијих ратова, па ни у Ираку, нису бомбардовани и разарани енергетски системи, медији и снабдевање водом. Ти ресурси се и данас сматрају традиционално цивилним добрима а не ратним циљевима. Они су бомбардовали и енергетску инфраструктуру и РТС.

А да Милошевић није признао пораз, верујем да би бомбардовали и системе за

снабдевање водом. Тада бисмо вероватно имали кугу и колеру. Данас је главни ратни хушкач, без кога, по мојој процени из тог времена, вероватно не би ни било бомбардовања, саветник председника Србије.

На кога тачно мислите?

На Тонија Блера.

Крајем прошле године запаљена је кућа новинара Милана Јовановића. Претње и напади на новинаре веома су честе. Шта вам то говори, где се Србија налази по питању безбедности новинара?

Не тако далеко од Турске, у којој је тренутно више од 100 новинара у затворима. Замислите ту осиноост и осећај сигурности са којим један високи функционер владајуће партије и председник општине и помисли да без последица може да организује или инспирише паљење куће једног новинара. Потом да на друштвеним мрежама он и његови симпатизери организују кампању напада на жртву. А на крају, ево за Цензоловку мале ексклузиве, његов адвокат нам је послао писмо у ком наводи да је Телевизија Н1 била необјективна у извештавању о том случају и о њему створила негативну слику, и прети судским процесом уколико у програму не отворимо простор и за његову страну приче. Оптужен је, био је у притвору, сведоци – учесници су се нагодили са тужилаштвом, признали кривицу, њега означили као налогодавца... Коју другу страну?

Ко је одговоран за пад медијских слобода у Србији?

Најодговорнији је лично Александар Вучић.

Да ли вас зову људи из председничког окружења? Рекли сте да су од вас тражили да не објављујете снимак са Параде поноса?

Не. Не зову. Звали су наше инвеститоре. Последњи пример је када је недавно саветник за медије премијерке Србије звао једну од потпредседница Јунајтед групе. Јасно их је упутила на мене и рекла им је да ће ме обавестити о садржају тог разговора. Ја сам то јавно већ саопштио. Сада стрепим да ће предузети кампању и против ње лично.

(Цензоловка)